

The BRITISH ESPERANTIST.

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION.

VOL° XV. N-RO 175.

JULIO, 1919.

PREZO 3 PENCOJ.

KOSTO DE ABONO.—*En Granda Britujo*, afrankite: por unu jaro, 3 ŝilingoj; unu numero, 3 pencoj.

Eksterlande, afrankite: por unu jaro, \$0.75, fr.4.50; laŭ internacia mono, Sm.1.50.

Abonoj estas akceptataj ĉe la komenciĝo de ĉiu monato, kaj povas esti pagataj per poŝtmandato aŭ Ĉekbanka transpagilo. Sin turni al la Sekretario, 17, Hart-street, London, W.C.1.

REDAKCIO.—Manuskriptojn, k.t.p., oni volu sendi al la Redaktora Komitato, 17, Hart-street, London, W.C.1. Tradukantoj antaŭ ol sendi siajn verkojn volu ĉiam certigi, se necese, ĉu la aŭtoro aŭ la originalaj eldonintoj permesas la represigon.

Pri artikoloj la Komitato rezervas al si la rajton korekti la erarojn de stilo, k.t.p. Ordinare oni ne resendas artikolojn neakceptitajn.

ANONCOJ.—Pri anoncoj, sin turni al la Direkcio, THE BRITISH ESPERANTIST, 17, Hart-street, W.C.1.—Privataj anoncoj pri Esperantistaj naskiĝoj kaj edziĝoj estas enpresataj po 2 ŝilingoj por kvar linioj.

ENHAVO.

	Paĝo.
The Tenth Congress of British Esperantists (First part) ...	53
Press Notices—Coming Events ...	58
List of Guarantors, 1919 ...	59
Alvokoj al la Komercistoj, k.t.p. ...	59 & 60
B.E.A. Candidates for Membership, Examinations, F.K.I. ...	60

The Tenth Congress of British Esperantists.

IN THE ST. GEORGE'S HALL, LIVERPOOL, AT WHITSUNTIDE, JUNE 6—10.

Patrons:—His Royal Highness THE DUKE OF CONNAUGHT, K.C., SIR EDWARD RICHARD RUSSELL, THE VENERABLE ARCHDEACON SPOONER, M.A., (Sub-Dean of Liverpool Cathedral), JAMES G. LEGGE, Esq., B.A., Director of Education, Liverpool, DR. JOHN POLLEN, C.I.E., LL.D., JOHN MONTGOMERY, Esq., M.A.

At the finish of this our Tenth Congress, everybody seemed agreed that in many ways it was the most successful and enjoyable of them all. Its value as propaganda has of course, yet to be ascertained; that depends very much on the way it is followed up by the local *samideanoj*; they, however, are not likely to fail. Certainly Liverpool is large enough to give them plenty of scope for their efforts, and the Lancashire and Cheshire Federation showed its courage in inviting the B.E.A. and the Esperantists generally to so great a city. However, it was justified by a larger attendance than at any previous British meeting. In all, some four hundred were present and at least 100 more tickets were disposed of to outside sympathisers; in addition 20 children from the Eccles Schools were present as guests of the Congress. Among *alilandaj Kongresanoj* heartily welcomed among us were F-inoj Gerard and Thierry and S-ino Cense of Paris, S-ro H. Madonian, an Armenian (who with only 4 weeks study of the language spoke it quite well) and S-ro Kolassa, a Pole.

The Congress was favoured with warm and brilliant weather throughout, a great contrast to that of the previous Congress in York, in 1916.

A considerable number of the members arrived on Friday, June 6, and assembled at the *Akceptejo*, which was opened for them in the small Concert Hall at 7 in the evening; later an informal concert took place with Mr. M. C. Butler at the piano.

Saturday, June 7.

At its opening at 9 o'clock the *Akceptejo* was crowded with members and their friends and there were the

usual pleasant reunions and introductions that characterise our annual meetings. There was a good display of books and other *Esperantaĵoj*; among the novelties were some new songs for children by Messrs. Applebaum and Mabon, and the first part of a translation of the Book of Common Prayer by the Church Esperantist League. Here were received the notices and Congress Book and various papers relating to the Congress and Town, together with the Congress Badge, considered by many the best yet issued*; and here also was the fine book-stall of the well-known firm, Philip, Son and Nephew, a member of which, our *samideano*, Mr. Sellick, speaks Esperanto fluently.

In the afternoon, parties were formed to visit the Cathedral and Museum. The Liverpool Cathedral when finished will be the largest in Great Britain; the beautiful Lady Chapel is nearly completed, its verger, Mr. Harrod, conducted the party and his remarks were translated into Esperanto for the benefit of the foreign visitors. The other party led by Mr. Baxter, secretary of the Liverpool Group, made an interesting tour of the Museum.

The inevitable Congress Photograph took place soon after on the steps of St. George's Hall. Copies of the result may now be had.

OFFICIAL OPENING OF THE CONGRESS.

This largely attended public meeting took place in St. George's Hall in the evening. Mr. JAMES G. LEGGE, B.A., Director of Education in Liverpool, took the chair at 7.30. Heartily welcoming the delegates,

* Obtainable at B.E.A. in a smaller size and without ribbon.

he referred to his own interest in Esperanto which dated back more than ten years, and which was due to a visit from Mr. Christen, a well-known public advocate of the language, now in America. Although he had now somewhat forgotten the language he had always retained a real sympathy with the movement. He strongly believed in lingual education. It is an enormous advantage to young people that they should learn some other language than their own. From the point of view of intellectual training he rather envied our Welsh friends in that so many are bilingual; possibly the Prime Minister owes much of his mental activity to that fact. Especially at the present moment one is forced to think how much more might be done, if it were not for our inability to exchange ideas with persons of other nationalities—take for example in the League of Nations. A rather striking fact about that is, that we British and Americans say: well, the nucleus of it must be the English-speaking peoples because they can readily communicate with one another. But it is a very poor League of Nations which is confined to English-speaking peoples and he felt very strongly that this is the moment in which the Esperanto movement should be brought to the front.

Our lack of grammatical knowledge was a serious handicap to us; those of us who had learnt Latin were much helped in the acquirement of other languages, but he considered that Esperanto was quite as good an introduction to the study of modern languages.

In conclusion he said: "I propose to devote my remaining minute to saying that I very much regret that the chair is not occupied by the name best known to Liverpool in the Esperanto movement, the always regretted Dr. R. J. Lloyd, M.A., Honorary Professor of Phonetics at Liverpool University and a prominent member of the Education Committee. He it was who initiated the Esperanto movement here, at first in 1903 at the University, which led to the formation of the Liverpool Group, of which he was President. May I suggest that you do not neglect the Universities and that you find some wealthy Esperantist who will found a chair of Esperanto in the University of Liverpool."

Letters of regret on account of absence were read from:— Brig.-Gen. G. Kyffin-Taylor, C.B.E., V.D., Archdeacon Spooner, Aneurin Williams, Esq., M.P., The Finnish Esperanto Association, Leith Esperanto Society, Sir Eric Drummond, (The Secretary of the League of Nations), Prof. Gilbert Murray, Lord Crewe, Sir Arthur Conan Doyle, Sir Edward Russell, Dr. G. Jameson Johnston, F.R.C.S.I., Dublin, and others. The Scottish Esperanto Federation telegraphed "*Skotaj Esperantistoj kun vi spirite.*"

Dr. Edmund Privat, of Geneva, telegraphed "Impossible to get there in time, best wishes for success, we must conquer the World."

Mr. J. MABON WARDEN F.F.A., said Esperanto would remedy many of the difficulties in international discussions which arose from the want of a complete understanding between delegates. He was glad to know that the Esperanto movement had the sympathy of the Secretary of the League of Nations, Sir Eric Drummond. He spoke of the time spent in a commercial centre like Liverpool in communicating with foreigners, and the fact that many employers had to make themselves masters of several languages. Trade would go more freely if Esperanto was used for this purpose. He appealed to the Commercial Institute of Liverpool to see whether some attempt cannot be made to do away with the Language difficulty by the use of Esperanto, and thus save time which could be devoted to more useful purposes. He expressed the belief that Esperantists, as a whole, are greatly in

favour of Peace. But even in times of war Esperanto would have been of the greatest possible service to the generals and the armies abroad. In many cases where our soldiers were in positions of great difficulty in contact with allied forces a knowledge of Esperanto on both sides would have been invaluable. The French Government has been a little more far-seeing than we, having sent out large numbers of a little Esperanto book for use in Red Cross work.

Mr. J. MERCHANT, of Sheffield, said: Mr. Applebaum has given me about two minutes to get my thoughts together. Why, I have cartloads of them. You know that after this War everything has got to be changed—we have changed the prices already—we shall have a Channel Tunnel; we shall have manufacturers in India to grow their own cotton—how are you going to stop it? The world is growing smaller every day: We are going to be crowded out and have more competition than ever in the past and must take care of every minute. The League of Nations will be a real thing; but they are going to conduct their business, unless we prevent them, in about a dozen languages. Many Englishmen are learning Russian and vice-versa. Well, then when both parties meet, there will be lots of misunderstandings. Now the French lady on the platform has been talking away to me in Esperanto like a sister. If I tried my French on her she would have been in a state of collapse ten minutes ago, because although I speak French, I am not good enough to be understood. I learnt one sentence, a long one. People don't understand it, but they think I do. Well, we must meet competition in some way or another. If we learn Esperanto, we shall save time, and it will open to us the doors of the world. The best means of getting an understanding between the peoples of the world is by learning and speaking Esperanto.

Mr. CLAYTON of Glasgow, announced that next September (in Glasgow) the Labour Party are starting a Labour College for the instruction of their youth in social and political economics, etc. The Council of this Labour College, after consideration, came to the conclusion that they would not attempt to teach any modern foreign language, but that they would introduce and teach Esperanto. The Esperanto Snowball has begun to roll; it will grow bigger and bigger, and finally nothing can stop the Governments from taking the matter up. It is most important for us, who are propagandists, to know the language thoroughly and be able to speak it ourselves. I leave with you two remarks, in the words of our American Friends: *Get into the movement—do it now!*

Here followed a demonstration by children from Eccles.

Three boys translated three English paragraphs read to them into perfect Esperanto. Four others translated Esperanto sentences given to them by Madam Cense into English. The demonstration was a striking proof of their knowledge of Esperanto and of its perfect intelligibility.

Mrs. PAUL BLAISE (*née* Margaret L. Jones, of Liverpool) then awarded prizes to the boys who had won them in the recent Translations Competition. She said: "*Ili estas lernantoj de lernantoj de lernantoj de mi, do mi estas kvazaŭ la onklino, kiu skribas en la ĵurnalo leterojn al nekonataj nevoj.*" Here followed two pianoforte solos by Mr. W. H. Staveley.

Miss ROSA MAUDE sang "*Somera Nokto.*"

Mr. Warden then presented on behalf of Mr. and Mrs. Applebaum, whose gift it was, a Banner to the Federation of Lancashire and Cheshire to be used by them on all suitable occasions.

Mdme. CENSE then addressed the meeting in Esperanto and was translated by Mr. M. C. Butler. *Si prezentas la salutojn de nia tre malnova samideano, S-ro*

Generalo Sébert. Li estas 80-jara kaj devas resti en Parizo. Amikajn salutojn de S-ro Rollet de l'Isle, kiu venos al Londono por marista konferenco en la frua parto de Julio. Si dankas pro amikeco montrita al si kaj al la du amikinoj. Si raportis, pri siaj unuaj spertoj ĉe angloj sur la vaporŝipo el Britujo kaj pri la tuja utileco de Esperanto tie.

Si persone tre ofte spertis la utilecon de Esperanto. Si memoras, ke kiel nova Esperantisto si trovis sin en medio malklera. En tiu lando la popolo estis tia ne pro malbonvolo al la edukado sed pro la cirkonstancoj. Kelkaj geprofesoroj kaj si intencis iom klerigi tiun popolon kaj tiel fondis, kion oni nomas "Universitato por la popolo." La unua afero estis la parolado, ĉar oni ne sciis, kiel skribi aŭ paroli bone. Tio estis en Polujo. Si konstatis, ke la loĝantoj havas preskaŭ infanajn cerbojn pri novaj ideoj. Si proponas, ke oni instruu Esperanton kaj post tri lecionoj trovis, ke ili komprenas preskaŭ ĉion diritan en Esperanto. Ili skribis la polan lingvon per la Esperanta alfabeto tute bone post 8 lecionoj. Ili ankaŭ skribas bone Esperanton. Si havis saman eksperimenton ĉe la Parizaj laboristoj. La francaj laboristoj, kiuj ne bone scias la francan, tamen bone lernis la Esperantan kaj post kelkaj monatoj povis skribi la francan per Esperanto pro la logikeco de la lingvo. Tiu sperto daŭras, kaj la pruvoj, kiujn oni povas citi, plenigus multajn volumojn.

Esperanto, pro sia matematika logika ĝusteco, vekas amon al matematika ĝusteco. Oni kutimiĝas vidi ne nur vortojn, sed ankaŭ ideojn. El Skotlando iu simpla homo skribis al korespondanto la vortojn "Estimata samideano, Mi skribas al vi, ĉar mi ĵus legas en Esperanto tre interesan libron. Ĝi estas "La Lasta Abenceraĝo" de Chateaubriand. Ĉu li ankoraŭ vivas? Ĉu vi konas lin aŭ ĉu vi povus diri al mi ion pri li? Pardonu min, mi estas simpla homo. Mi scias nur la skotan kaj esperanton. Mi estas tiu, kiu faras la truojn, en kiujn oni metas la mortintojn." Vi vidas, ke kvankam li ne sciis la ĝustan vorton, li povis esprimi sian ideon tute bone.

Tio montras, ke Esperanto instruas al ni esprimi niajn pensojn.

Mr. WM. HARVEY then sang, The Bedouin Love Song, in Esperanto.

Dr. JOHN POLLEN moved the following resolution: "This meeting of citizens of Liverpool including representatives of the leading Commercial, Industrial and Scientific societies of the City, hails with pleasure the advance made by the International language, Esperanto, the general adoption of which is now a pressing necessity, and urges the government to appoint a committee to investigate the question of an artificial language as suggested in the report of the Modern Language Committee."

I have great pleasure in moving the resolution. I have only this to impress upon you, that I hope you will do your best to counteract the absurd idea that Esperanto is in some way the enemy of English or will interfere with it in any way except in helping it. Esperanto helps all and hurts none.

Mrs. MEGAHAY seconded the resolution "As the hour is so late nothing remains for me to say except to hope that we shall all work as never before to spread Esperanto, because now as never before Esperanto is a necessity. Reference has been made to the Peace Conference confusion. Dr. Zahmenof was a man of broad vision. We want to introduce and spread with all our might the spirit of Pentecost, the spirit of Love and Brotherhood between all nations, and then we shall fulfil the visions of the poets and the seers and the philosophers, and thus see the time when *La popoloj faros en konsento Unu grandan rondon familian* and the dawn of the Parliament of Man, the Federation of the World. The resolution was unanimously carried.

Sabaton, Junio 7.

LITERATURA KAJ DEBATA SOCIETO.

S-ro J. M. Warden prezidante, malfermis la kunvenon je la 11h. kaj diris: Mi havas grandan plezuron bonvenigi vin en la trian jarkunvenon de la Societo. De la komenco mi bone konstatis, ke ĝiaj celoj estas gravaj por la britaj Esperantistaro. Vi ilin bone konas. Mi povas ilin resumi dirante, ke la Societo ekzistas por la plibonigo de stilo kaj de elparolo, kaj por la diskuto de interesaj temoj. Dank' al la sindonema laboro de la oficistoj, kaj aparte de la energia Sekretario S-ro Edmonds, ĝi jam dum la milita tempo faris pli multon, ol oni povus antaŭvidi.

La Jara Raporto estas akceptita, kiel ankaŭ la Bilanco.

Laŭ poŝta baloto la Reguloj estas iomete ŝanĝitaj. La nomon de la Societo oni ŝanĝis al "La Brita Literatura kaj Debata Societo."

Ĉar pro diversaj kaŭzoj S-ro Warden ne povas reteni la prezidantecon, D-ro Pollen estas proponita, sed rifuzas dirante, ke la edzino ne permesas kaj la kuracisto malpermesas, ke li akceptu novan oficon.—Fine oni decidis lasi la elekton de Prezidanto al la Komitato.

S-ino Blaise proponas, ke oni elektu Prezidantinon.

S-ron Edmonds oni reelektis Sekretario; Vicprezidantoj: F-ino Briggs, M. C. Butler, Wm. Harvey, J. Rhodes, kaj Komitato de 14 personoj.

Poste S-ro Edmonds raportas pri la laboroj de la Societo. Li diris: Mi ne intencas tedi vin per legado de longa raporto. Unue, mi deziras danki vin pro la honoro de reelektiĝo kiel Sekretario. Mi estas tute preta fordoni la laboron al iu alia, ĉar ĝi estas vera laborego. Kelkaj el vi eble memoros la ciferojn de la raporto pri la nombro da leteroj elsenditaj kaj ricevitaj; leteroj ĉiuspecaj, ekzemple: leterode sinjoro, kiu deziras tradukon de kantoj por koncerto samnoka, kaj similaj leteroj. Ne ĉiu komprenas, kiom da laboro la Societo vere faris, ĉar multon oni ne vidas publike. Krom la ordinara traduka laboro ni havis ankaŭ laboron pri la korektado de manuskriptoj. Efektive ni havas en la mano ses manuskriptojn (ĉiu 100—150 paĝa) atendantajn korekton.

Nia laboro konsistas el tri partoj. (1) La ordinara literatura laboro: traduko, verkado, kritikado. (2) Kunvenoj de la Societo okazanta en Londono. Tiuj ĉi bonege sukcesis en la lasta tempo grandparte pro la laboroj de F-ino Rook, kiu nun prizorgas la programojn. La ĉeestintoj trovis ilin tre helpaj en la akiro de parolflueco. (3) La eldonado de libroj. Ĉi tio ne estas, kiel kelkaj unue supozis, konkura kun la B.E.A. Neniun libron ni eldonas, kiu ne estas unue proponita al la B.E.A. Pri la gazeto "Literaturo" estas iom frue paroli, sed ŝajnas, ke la enhavo de la unua numero plaĉis al ĉiu.

Ni celas havigi de eminentaj literaturistoj originalajn verketojn por traduki Esperanten.

Ni preparas la eldonadon de teknikaj vortaretoj anglesperantaj kaj deziras kompetentajn fakajn kunlaborantojn.

Ni preparas por la preso kvar novajn verkojn. *Water Babies, Tale of Two Cities, Cranford, Sesame and Lilies.* Ĉi tiujn oni elektis gvidite de la respondoj al nia literatura enketo.

Ni komencas ataki eminentulojn neesperantistajn montrante al ili la gravecon de Esperanto kiel diskonigilo de la angla penso kaj literaturo. Unue, ni celas kolekti kason de £200 por tiu celo. Ni jam kolektis preskaŭ £30 kaj ricevis subtenon de tri parlamentanoj.

Ni jam skribis al Prezidanto Wilson kaj S-ro Lloyd George kaj aliaj, kaj volas ataki 50,000 eminentulojn sendante al ĉiu informojn pri Esperanto kun konvena letero.

Se per elspezo de 10ŝ. ne sukcesis enspezi 30 funtojn, se vi donos al ni proporcie sufiĉe grandan sumon mi garantias sukceson. Eble mi estas optimisto, sed mia optimismo kutime realigas; do mi esperas, ke vi daŭrigos vian subtenon.

S-ro W. Harvey protestas kontraŭ la uzo de la vorto "angla." Ĉu ekzemple la skota penso ne estas diskominda? Oni monpunu la uzon de la vorto *angla*, kiam oni devus diri *brita*. S-ro Edmonds konsentas, ke *brita* estas pli ĝusta vorto.

S-ro Warden: La korektado de MS estas grava afero. Mi tre deziras, ke ĉio eldonita de la Societo estu sen eraro presa aŭ gramatika. La eldono de teknikaj vortaretoj estas tiom ambicia afero. Ĉu la literatura laboro ne sufiĉas? Ĉu ne estas risko de eraro, se oni ne povas konstante konsiliĝi kun alilandanoj? Se S-ro Edmonds el 5 Sm. faras 300, estus bone, ke kiam li atakos la eminentulojn, li ataku ankaŭ la Ŝtatministron, kaj trovos rimedon pagi la Ŝtatsuldon!

S-ro Edmonds respondas, ke la afero de la teknikaj vortaretoj estas jam zorge esplorita de subkomitato, kiu raportis pri la plej bona agmaniero kaj tre atentis la demandon pri plena internacieco.

S-ro Clayton: Mi deziras paroli kelkajn vortojn pri paragrafo en la gazeto *Literaturo* rilate la geografiajn nomojn. Mi opinias, ke la Societo eraras, kaj kuraĝigas la U.E.A. en sia laŭŝajna deziro fari ŝanĝojn. Rilate lingvajn aferojn oni ne povas permesi du aŭtoritatojn. La Lingva Komitato estas la sola aŭtoritato, kaj kvankam mi volus vidi la proponitajn ŝanĝojn, mi opinias ne dezirinde, ke la Literatura Societo uzu la proponitajn formojn ĝis aprobo de la L.K.

S-ro Warden: Kiel S-ro Clayton mi bedaŭras, ke oni kvazaŭ aprobas la ŝanĝojn faritajn de U.E.A. kontraŭ la Fundamento. Tio kredeble estas pro nescio de la faktoj. U.E.A. en sia gazeto diras, ke la ŝanĝoj estas aprobitaj de la L.K. Tio ne estas vera. Ili estis rekomendo al la L.K. ne de la L.K. La propono do restas nur propono. Estas dezirinde, ke ankaŭ ol agi, oni konstatu la faktojn. La U.E.A. estas ĉi tie nur uzurpulo de la rajtoj de la L.K. Mi tre esperas, ke oni ne sekvos la ekzemplon de la Redaktoro de la U.E.A.

S-ro Edmonds: Societo ne povas redakti gazeton. Oni devas doni la finan decidon pri redakto kaj enhavo al unu persono. Tiu persono por unu jaro estas S-ro Long. En la fino de tiu tempo, se la Komitato decidos, ke li malbone agis, aŭ ne konsentos kun lia decido, oni forprenos de li la oficon. Mi tute konsentas, ke la U.E.A. provas uzurpi la lokon, kiu apartenas al la L.K.

S-ro Calvert rimarkigas, ke la Komitato mem estas forte Fundamentista.

S-ro Warden: La Komitato devas ne ŝirmi sin post la redaktoro. Estas riproĉo al la gazeto, se ĝi enhavas kontraŭfundamentaĵojn. Mi tre petas, ke la Komitato tre zorge pripensu la aferon kaj ne enlasu en la organon de la Societo ion, kio pekas kontraŭ la Fundamento de D-ro Zamenhof. Se la Societo intencas resti fidela al la celoj de Esperanto, ĝi devas eviti tiajn malbonajn agojn. Ĝi ne estas nur afero de la Redaktoro. Neniam Societo donas al la Redaktoro la rajton ŝanĝi la lingvon. Mi faras mian fortan proteston kontraŭ tio.

S-ro Edmonds: Laŭ la deklaro en la gazeto pekas ne ni, sed la aŭtoro, kun kiu restas la respondeco.

S-ro Warden: Mia protesto estas ne pri aferoj de stilo, sed kontraŭ ŝanĝoj. Dr. Zamenhof diris, ke oni ne ŝanĝu la lingvon ĝis decido de kompetenta aŭtoritato.

Fino C. O. Taylor: Estis al mi korrompe vidi la paragrafon en tiel grava kaj bela eldonaĵo kiel *Literaturo*.

S-ro Edmonds: S-ro Butler faras laŭvortan raporton, kaj S-ro Long legos la protestojn.

Monday, June 9.

ANNUAL GENERAL MEETING OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION IN ST. GEORGE'S HALL, AT 9.30 A.M.

MR. J. MABON WARDEN, of Edinburgh, President of the Association, was Chairman of the Meeting.

The *Minutes* of the Annual General Meeting of 1918 having been read and confirmed, the President first made sympathetic reference to the loss we have sustained through the death of several well-known *samideanoj*. He mentioned specially Mr. Clarence Bicknell, of Bordigera, Esperanto poet and energetic pioneer and propagandist; Mr. H. F. Höveler, founder of the Ĉekbanko Esperantista (now in abeyance); Mrs. Lueders (née Miss Munro, of Edinburgh), who died suddenly from influenza when crossing the Atlantic as a Red Cross nurse to tend American wounded in France. Lately, he said, we have had to deplore the deaths, among others, of Mr. G. L. Browne, though comparatively a young man a pioneer in the London movement, a poet, and an authority on languages generally; Dr. Cunningham, of Cambridge, the *dua* of the *Trio* in the International Congress there in 1907; Mr. Goddard and Mr. Langholm. On his proposal the meeting rose for a few moments in token of respect for their memory and that of others whose names are unknown to us.

Correspondence.—Letters and telegrams of regret on account of absence were read from Mr. and Mudie (Hove), Mrs. Bellamy Jones (London), Mr. F. G. Rowe (Cornwall), Mr. A. E. Wackrill (London), Mr. C. F. White (Glasgow—unfortunately ill), Mr. Harrison Hill (London—with Esperanto poem on the Mersey), and from the Esperantists in Praha. Mr. and Mrs. Nix sent a wireless telegram of greeting from the Swedish Esperanto Congress, and S-ro Ed. Stetler, of Bern, saluted the Congress on behalf of the U.E.A. Mr. Joseph McCabe (philosopher and celebrated author) wrote: "I am obliged for your invitation to the Congress, but regret that I cannot attend. One of the most important elements of the new and saper international life we trust we are inaugurating is to introduce a common language, for that crusade the world owes Esperantists a debt. Polyglotism is one of the most inept and costly of our hesitations to have done with barbarism."—Mdm. Cense from the Central Esp. Office in Paris saluted the Congress in the name of her fellow-workers there.

Election of Scrutineers.—Messrs. Fitton and Fairman were elected Scrutineers of the Ballot Lists.

Annual Report and Balance Sheet.—The President said he did not intend to say much on the Report, which no doubt all had read. The circumstances during the year under review had not been easy ones, but nevertheless the ordinary business of the Association had been carried on without much cause for complaint. At the last Annual Meeting the affiliation of the Federations had been approved, and since then the relations between them and the Association had been very satisfactory and of considerable benefit to the movement generally. As an example one might mention the work of the Lancashire and Cheshire Federation which among other things had resulted in the successful congress now in progress. The other Federations, especially the Scottish, had also been very energetic (its special report for this meeting arrived too late to be read). It is to be hoped that other Federations will soon be organised, for example in S.E. England, Wales and Ireland.

The Propaganda Committee also had worked exceedingly well, the Report in the May number of B.E. being merely a *resumé* of its labours; we are happy in having as its Secretary so energetic and capable a man as Mr. Applebaum.

Much more successful also during the past year have

been the efforts made in many parts of the county to get Esperanto introduced into the Elementary and Secondary Schools; given the help of every *samideano* who has the opportunity we expect, however, still greater things in the coming autumn.

Mr. Warden then referred to the excellent work done by organizations outside the B.E.A., namely, the *Church Esperantist League*, *League of Esperantist Scouts*, the *Literary and Debating Society*, and the *Committee for the Adoption of a Common Commercial Language*.

After a reference to the successful action of the Propaganda Committee and others at the time of the General Election, Mr. Warden alluded to the Petition sent this year by the B.E.A. to the Peace Conference in Paris for the adoption of Esperanto by the League of Nations, and he took the opportunity of the presence of the Secretary of the *Centra Oficejo Esperantista*, Mme. Cense, at our Congress to thank her and other Parisian *samideanoj* for their work in this matter on our behalf. Every member of the Peace Conference has received a copy of the Petition in English and French.

Finances.—Referring to the Balance Sheet Mr. Warden pointed out that the Income of the Association during year ending 31st December, 1918, was greater even than in the year previous to the War. He thought that it was a good omen that even in war-time we had already returned to our old point of progress. On the other side Expenses also have increased to some extent, but this though regrettable is easily explained, being due entirely to the prevailing increase in the cost of materials and labour. Owing to these circumstances also it will be necessary in the future to increase the salaries of the officials at Headquarters; it is rather to our shame that we have not in the past adequately recompensed the devoted services of the London staff. For these increases of expense there is no doubt that the Members will willingly provide the necessary money to ensure the constant and efficient working of the Office. Mr. Warden here took the opportunity to express in the name of all present the hearty thanks of the Association to the many voluntary workers who have so materially and ungrudgingly helped in the difficult times we have lately passed through.

After a few words in explanation of the *Guarantee Fund* and of its necessity at the present time, Mr. Warden thanked last year's Guarantors and made an appeal for its support in the coming year, expressing the hope that in its new form a much *larger number* of people would take part in it than formerly. He then proposed the adoption to the Annual Report and Balance Sheet, which was seconded by Dr. Pollen and carried unanimously.

Auditors.—Messrs. Chas. Comins & Co. were elected Auditors for the coming year.

Mr. John Merchant, of Sheffield, in the absence of the Hon. Treasurer, Mr. Bertram Chatterton, rose to strongly support Mr. Warden's appeal for the Guarantee Fund. He spoke with an eloquence quite unproduced here, and which had so strong an effect on his hearers that it was impossible at the moment to say how much had been guaranteed. It was afterwards announced that the amount was at least more than £500.

Esperantido.—Pri la nomita ĵus aperinta projekto, la Prezidanto de B.E.A., S-ro J. M. Warden, parolis jene: Kelkaj el vi aŭdis pri plagiatoj de Esperanto, ekzemple pri Ido kaj multaj aliaj. Tiajn, pli kaj pli sciiginte pri la fundamenta forto de nia lingvo, ni ne plu timas. Sed inter ni troviĝas bedaŭrinde kelkaj personoj, kiuj, por tiel diri, volas nin piki inside. Antaŭ nelonge je nia mirego aperis libro kun verda kovrila kaj blanka stelo. Verkis ĝin S-ro Prof-o René de Saussure "Nova Formo de la Lingvo Internacia Esperanto (fundamento de la lingvo "Esperantido," kun vortaro)." Bedaŭrinde D-ro de Saussure estas ano de Lingva Komitato Esperantista

kaj ankaŭ Akademiano . . . kaj tamen li paŝas sur la sama vojo, kiel antaŭ kelkaj jaroj paŝis tiu arĥi perfidulo B. Ŝajnas al mi, ke jam alvenis la horo, kiam estas nia deŭo ne plu akcepti lin nek liajn farojn (*aplaŭdoj*). Laŭ mia scio ni ĉiuj en Britujo intencas esti fidelaj al D-ro Zamenhof. Do mi havas la neceson proponi al vi la sekvantan decidon, kiu miaopinie estas unu el la nemultaj manieroj, laŭ kiuj ni povas kontraŭstari tian agon.

"*La Brita Esperantista Asocio en sia jarkunveno opinianta, ke la vera vojo al la sukceso de Esperanto kuŝas sur fideleco al la Fundamento de Esperanto de D-ro Zamenhof.*

Malaprobas kaj forte Kondamnas la agadon de D-ro René de Saussure, lingva komitatano kaj akademiano, kiu ne konsiliĝinte kun siaj kolegoj eldonis novajn projektojn por la reformo de Esperanto, kiuj malakordas kun la Fundamento; kaj postulas lian eksigon, el la Lingva Komitato kaj el la Akademio."

S-ro Jozefo Rhodes diris: Mi tre energie subtenas la proponatan decidon. Jam de kelkaj jaroj mi, kiel eksano de la Lingva Komitato, rimarkas kun bedaŭro la strangajn agojn de D-ro Saussure. Mi tute malaprobas liajn multajn eksperimentojn, kiuj ŝajnas al mi treege infanaĵaj. Mi estas malnova stenografisto (Pitmana). En mia vivo estis tempo, kiam plaĉis al mi esplori diversajn sistemojn; tiam tio akordis kun mia temperamento. Sed fine mi decidiĝis, ke mi jam trovis sistemon praktike uzeblan por mi kaj taŭgan por ĉiu mia neceso, kaj mi pensis: "la vivo estas tro mallonga por senfinaj eksperimentoj." Sed kompreneble ekzistas certa tipo de ĉerbo, por kiu estas granda plezuro eksperimentadi. Ordinare tio ne malutilas. Sed en Esperanto ni uzas lingvon jam starigitan, kiu jam sin montris taŭga por ĉiuj vivcirkonstancoj tiel sur la pli altaj kampoj de la literaturo, kiel en la ordinaraĵoj aferoj de la vivo.

Post la lingva instruiteco donita al ni de Zamenhof eble ni ĉiuj kapablas sidiĝi kaj elpensadi novan formon de Esperanto, sed la ludo ne valoras la kandelon. Jam nun ni devas forte diri, ke mankas al ni la tempo kaj la inklino vagadi ĉirkaŭ la apudvojaj kampoj, sur kiujn lingvistoj kiel D-ro Saussure volas nin konduki. De nun espereble ni forlasos tiajn eksperimentojn al aliaj. Ili amuziĝu ĝis la fino per novaj provoj preskaŭ ĉiutage, dum ni daŭrigas la praktikan uzadon de Esperanto por la bono de la homaro.

Fino Iddon el Southport avertis la samideanojn tro multe diskutadi tiajn lingvaĵojn, ĉar tio servas nur por reklami ilin. *La proponita decido estas unuavoĉe akceptita.*

S-ro Harrison el Burnley protestis kontraŭ la inklino de la U.E.A. gazeto "Esperanto" alpreni laŭ sia bontrovo novajn formojn kontraŭajn al la spirito de Esperanto. Ekzemple, en la lasta tempo ĝiaj redaktoroj faras fortan provon anstataŭigi *ujo* per *io*, sen la plej malgranda neceso, ĉar la nova sufikso ne havas pli grandan signifon ol la malnova. Li proponas, ke la kunveno sendu fortan proteston al la U.E.A. kontraŭ la inklino de la Gazeto "Esperanto" enkonduki lingvajn ŝanĝojn sen la oficiala aprobo de la Lingva Komitato. Tiun subtenis S-ro Lewis el Manchester, S-ro J. A. Gill el Tunbridge Wells kaj S-ro P. Blaise el Londono, kiu diris, kiel unu el la Ĉefdelegitoj por Anglujo; "mi jam protestis kontraŭ la rubriko lingva, kaj aparte kontraŭ *io*. Mi tute aprobas la proponon de S-ro Harrison, kaj mi esperas, ke ĉiuj subtenos." *Unuanime konsentita.*

H. Bolingbroke Mudie Memorial Fund.—Mr. Warden (in the absence of Mr. Chatterton and other Trustees of this Fund) reported that the first work to be issued will be the Biography of Zamenhof. Under the present difficult circumstances at home and abroad very little has yet been done toward this, but it is hoped that intention will soon be carried into effect. Of the £300 received more than £200 remains for use when required.

Business Colleges teaching Esperanto.—It was decided on the motion of Messrs. Clayton and Warden that the Secretary should be directed to thank these bodies for the action they are taking and assure them of the hearty support of the Association.

Por la Blinduloj.—S-ro W. P. Merrick esprimis koran dankon al la Kongresanoj pro la Monofero al la Esperantistaj Blinduloj farita en la hieraŭa Diservo. "La Esperanta Ligilo" daŭre ekzistas, tio estas, kvar numeroj eliras en la unua jaro; Svedujo donis la unuan, Britujo la duan (nun en presado), la trian kredeble donos Finnlando kaj la kvaran Germanujo. La monon kolektitan hieraŭ oni sendos al S-ro Harold Thilander en Stockholm por la numeroj eldonotaj en 1920. La *National Institute for the Blind*, kies Prezidanto estas Sir Arthur Pearson, verŝajne elirigos alvokon en la Gazetaro por la subteno de "La Esperanta Ligilo."

Ballot Lists.—The Report of the Scrutineers of the Lists showed that the voting was as follows:—

President: J. M. Warden; *Vice-Presidents:* G. J. Cox, Harrison Hill, Dr. Jameson Johnston, John Merchant, Dr. John Pollen, Joseph Rhodes, Miss Ad. Schafer, Rt. Hon. Sir Vesey Strong, Andrew Wilson; *Treasurer:* Bertram Chatterton; *Ordinary Councillors:* E. R. Blackett, Paul Blaise, Miss L. S. Grant, Rhodes Marriott, Miss E. O'Brien; *Special Councillors:* A. J. Adams, E. A. Allsop, Wm. Harvey, Miss A. Schafer, Richard Sharpe.

AL LA SEKRETARIO DE B.E.A.

Post tiuj belaj kaj plenaj tagoj, kiujn ni travivis dum la kongresa tempo, venas nun la horoj, kiam ĉio preterpasas antaŭ la okuloj kalejdoskope. Kaj mi vidas antaŭ mi amikojn, kies manon mi volis premi sed ne faris; samideanojn, kun kiuj mi deziris multe paroli kaj eĉ ne interŝanĝis unu vorton; kaj kelkajn, al kiuj mi estis eĉ iamaniere malĝentila.

Mi volos per ĉi tiuj vortoj peti vin, ke vi diru kaj certigu al la kongresintoj, ke mi faris ĉion por la bono de la publiko, kiu venis al la Kongreso, kaj tial mi esperas ricevi ilian plenan senkulpiĝon.

La supra klarigo, mi pensas, estas necesa de mi pli ol de iu alia organizinto de kongresoj, ĉar mi denove elektigis al la ofico de Honora Sek. de la Propaganda Komitato de B.E.A. kaj ankoraŭ restas servanto de la Brita Esperantistaro, kies helpon mi sendube devos estontece peti por la bono de nia afero.

Mi dankas, en la nomo de la Organiza Komitato, al tiuj amikoj, kiuj skribis al ni kuraĝigajn leterojn kun esprimoj de kontenteco pri la kongresaj aranĝoj. En la proksima numero de la B.E. ni esperas publikigi plenajn detalojn pri la financa bilanco de la Kongreso. Nuntempe sufiĉos diri, ke 394 Esperantistoj enregistris sin en la libron kiel partoprenantoj de la Kongreso. Ili reprezentis ĉirkaŭ 120 diversajn urbojn de Granda Britujo, Francujo kaj Belgujo kun unu el Azio. Krom tio ni scias, ke kelkaj ĉeestis, kiuj ne enregistris, ĉar ili venis al Liverpool el apudaj urboj nur por unu tago, kaj aliaj malatentis la kongresan libron.

La Balon ĉeestis pli ol 650 personoj enkalkulante la amikojn de Esperanto. La Administranto de la Halo diris al mi, ke tiu Balo estis la plej impona, la plej granda kaj bela, kiun li vidis en tiu halo dum la lastaj dek jaroj.

La unuan frukton de nia laboro ni jam komencis rikolti (vidu alian paragrafon), kaj la sekvontaj estos raportitaj siatempe en tiu ĉi gazeto.

Kongresaj Fotografaĵoj. Ili estos tuj pretaj; aĉetontoj bonvolu sendi la monon al la B.E.A. La prezo en la granda formato 10 x 8, estas po 2ŝ., kaj de la poŝtkartoj po 3p. afrankite.

J. D. APPLEBAUM,
Hon. Sek. de Organiza Komitato,

Press Notices since our last:—*Daily Chronicle*, *Daily Express* (2), *Daily News* (5), *Daily Herald* ("Hint to the Peace Conference," useful propaganda article by P. J. Cameron), *Morning Post* (5), *Morning Advertiser*, *Daily Sketch*, *The Star*, *The Times* (4), *Westminster Gazette*, *Christian Commonwealth*, *Church Family Newspaper*, *Sidcup District Times*, *Sunday Evening Telegram*, *Bath Chronicle*, *Belfast Evening Telegraph*, *Birmingham Evening Despatch*, *Blackburn Weekly Telegraph* (2), *Bristol Evening News*, *Bradford Daily Argus*, *Bulletin* (Glasgow), *Bolton Reporter*, *Cologne Post*, *Daily Record and Daily Mail* (Glasgow), *Edinburgh Evening News*, *Folkestone Herald*, *Glasgow News* (2), *Glasgow Herald*, *Huddersfield Examiner*, *Hastings Observer*, *Lancashire Daily Post*, *Leicester Daily Mercury*, *Liverpool Daily Courier* (5), *Liverpool Daily Post* (9), *Liverpool Echo*, *Liverpool Evening Express*, *Manchester Guardian* (2), *Northern Daily Telegraph*, *North Eastern Daily Gazette*, *Northamptonshire Evening Telegraph*, *The Scotsman* (3), *Southport Visitor*, *Southport Guardian* (2), *Yorkshire Post* (3), *Yorkshire Telegraph*, *Yorkshire Observer*, *Education Inquirer*, *Nature*, *Queen*, *The Lady*, *Belfast News Letter*, *Freeman's Journal*, *Bath Herald*, *Bolton Evening News*, *Folkestone Herald*, *Hawkes Bay Tribune* (New Zealand), *Cologne Post*, *Labour Leader*, *Glasgow Evening Times*, *Leeds Mercury*, *Illustrated Chronicle* (Newcastle), *Burnley News*, *Manchester City News*, *The Featherstonian* (N.Z.), long article by W. L. Edmanson; *Gibraltar Chronicle* and *El Calpense*.

COMING EVENTS.

Divine Service in Esperanto will be held on Sunday, July 13, at 3.15, in *Harcourt Church*, *St. Paul's-road*, *Canonbury*, *London, N.1*, when the speaker will be Mr. Vincent Grimmitt, and solos will be sung by Mrs. Weston (late Miss Gladys Cosmetto).

Saturday Afternoons.—July 5, 12, 19, and August 2, Hyde Park. Rendezvous, 3.0 p.m., the Achilles Statue, Hyde Park Corner. Afternoon tea, 4.30 p.m., at the "A.B.C.," close to Knightsbridge Tube Station, Brompton-road.

Kingston-on-Thames.—La Grupo invitas aligrupanojn al vagado tra la ĝardenoj de Hampton Court, sabaton la 26an de Julio.

Renkontejo je la 3h. 30 ĉe *The Moat*—tuj tra la *Trophy Gates*—la West Front ĉefa enirejo de la ĝardenoj kaj kontraŭ la finstacio de la Tooting (71), Hammersmith (89B) kaj Shepherd's Bush (65) tramoj—post ĉirkaŭ unuhora veturado.

Temangoj je la 5h. po 1ŝ. 2p. en *The Pagoda* restoracio, preskaŭ tuj kontraŭ *The Lion Gates* enirejo de la ĝardenoj—unu minutan promenon de la finstacio de la supercititaj tramoj.

Elektraj vaganaroj iradas ĉiudekminute de Waterloo ĝis Hampton Court—ĉirkaŭ 50 minuta veturado. Kosto de revena bileto 2ŝ. 9p. Venu amase!

Sabatajn kaj dimanĉajn posttagmezojn en Julio. Kiam ne estas aliaj aranĝoj, oni estas petataj kunveni apud la Statuo de *Achilles*, Hyde Park Corner, ĉirkaŭ 3h. 30. Oni te-trinkos en la restoracio en la mezo de la Parko ĉirkaŭ la 5h., C.G. S.M.

Montreal (Kanado).—La Dek-dua ĉiujara Kongreso de la Esperantista Asocio de Norda Ameriko okazos ĉi tie la 9–13an de Julio. Sidejo: Corona Hotel; kongresa bileto, 3–5 dolaroj laŭ ekskursoj.

Notice is hereby given that the next meeting of Council will be held on Monday, July 14, at 6.30, in the Offices of the Association, 17, Hart-street, London, W.C.1. and the following Meeting on Monday, August 18, at the same place and time.

AGENDA.

Financial Statement.

Correspondence and other business.

M. C. BUTLER, Secretary.

*Fielding, Miss J., Huddersfield ...	1	0	0
Fitton, J. H., Shepley ...	10	0	0
*Flügel, J. C., London (Total £3)	0	10	0
Fox, Anna, London ...	0	5	0
*Fryer, Miss A., Didsbury ...	2	0	0
*Gale, Col. W. A., London (Total £10) ...	5	0	0
Garbutt, W. H., Birmingham ...	2	0	0
*Gillett, Mrs. M. C., Banbury (Total £5) ...	4	0	0
*Goldsmith, C. C., Birmingham ...	1	0	0
Gordon, Miss E. L., Glasgow ...	1	0	0
*Gould, F. G., London ...	0	5	0
Greaves, Vincent, Stoke-on-Trent ...	5	0	0
*Gueritte, T. J., A.M.I.C.E., Surbiton (Total £10) ...	5	0	0
Hall R., Portland ...	0	10	0
Harris, Miss E., Croydon ...	1	0	0
Harvey, Wm., Edinburgh ...	2	0	0
*Hayes, C. F., Wandsworth ...	1	0	0
*Highfield, E. H., London (Total £1) ...	0	5	0
Hirst, W. H., Huddersfield ...	1	0	0
*Hogg, Miss Elizabeth, Patricroft ...	1	0	0
Holder, Richard, London ...	1	0	0
*Holdsworth, Miss E. L., Wakefield ...	0	10	0
*Hollis, G. M., Kew Gardens ...	5	0	0
*Horne, J. B. (Total £1) ...	0	10	0
*Holmes, J. S. (Total £2) ...	1	0	0
*Holmes, Mrs. M., Bradford (Total £2) ...	1	0	0
Hone, Mrs. M. F. ...	1	0	0
Horsley, A. R., Eccles ...	2	0	0
*Hutchison, S. D., Arbroath ...	1	0	0
James, Miss Eney, Bath ...	1	0	0
Johnson, E. B., Portsmouth ...	0	10	0
*Jones, Mrs. D. E., London ...	2	0	0
Jones, C. T., Huntington ...	0	5	0
Kingston-on-Thames Esperanto Society ...	2	0	0
*Kinsky, Charles, London ...	1	0	0
Kolasa, Hanley ...	1	0	0
Kyd, Sir D. H., London ...	10	0	0
Leach, Miss L., Blackburn ...	0	10	0
Leeds Esperanto Society ...	2	0	0
Lewis, W. J., Pendleton ...	1	0	0
*Lockington, A. H., Bristol (Total £1/10/0) ...	0	10	0
Long, B. E., M.A., London ...	2	0	0
Mackenzie, Miss L. D., Edinburgh ...	0	10	0
Maling, A. T., M.A., New Head- ington ...	0	5	0
Marriott, Rhodes, Manchester ...	5	0	0
Maudsley, Miss E., Eccles ...	0	10	0
*Maxwell, Major C. H., Anstruther ...	1	1	0
*McCracken, D. M., Glasgow ...	0	5	0
McCullough, Miss S. M., Belfast ...	1	0	0
McIntosh, Miss I. M., Edinburgh ...	0	5	0

Brought forward		£235	1	0
*Alvarez, J., Liverpool	...	1	0	0
*Anderson, A. M., Bagshot	...	0	10	0
Anderson, Mrs. D. L., Sutton	...	2	0	0
*Anderson, Mrs. W. R., Bagshot	...	2	0	0
*Applebaum, Mrs. C., Liverpool	...	1	10	0
*Applebaum, J. D., Liverpool	...	6	0	0
Appleby, J. D., Newbiggin-by-Sea	...	0	5	0
Baldwin, F., London (Total £1)	...	0	10	0
Baxandall, C. D., Liscard	...	2	2	0
Bishop, Miss H., Cambridge	...	1	0	0
*Beattie, M. L., Eastbourne	...	3	0	0
*Bennett, Miss G., Leamington Spa	...	1	0	0
Bennett, E., Wallasey	...	2	0	0
Black, Robert, Peebles	...	5	0	0
Blackett, E. R., Bath	...	1	0	0
*Blaise, Mr. and Mrs. P. (Total £2)	...	1	0	0
*Blake, Miss M. L., London	...	0	10	0
Boorman, A. C., High Wycombe	...	1	0	0
Bowker, A., Sheffield (Total £5 5s.)	...	4	5	0
Boland, P. J., Galway	...	2	0	0
*Bredall, J., F.R.G.S., Croydon	...	3	10	0
Brown, Wm., Chorley	...	2	0	0
Esperantisto 8820	...	10	10	0
Caldwell, M. A., Leigh	...	1	0	0
Caldwell, Miss A. G., Leigh	...	1	0	0
Cameron, C. H. H., London	...	0	5	0
Carter, Miss W. E., Bradford	...	1	0	0
*Chatterton, Bertram, A.M.I.C.E., London	...	5	0	0
*Chapman, Albert, Wisbech	...	0	5	0
*Clayton, W. E., Grangemouth	...	2	2	0
Chitty, W., Dover	...	5	0	0
*Clayton, W. E., Grangemouth	...	4	4	0
*Clough, J. Smith, Folkestone (Total £5)	...	1	17	0
*Coombe, J. H., Sheffield	...	1	0	0
Crofts, F. W., Colderaine	...	2	0	0
Crowley, Dr. R. H., Letchworth	...	2	0	0
Dale, Rev. Thos., Durnbank	...	0	10	0
*Deane, Miss L. M., Dorset	...	0	10	0
*Deal, Miss H., London (Total 15/-)	...	0	5	0
*Dibben, Leslie, Kingston-on-Thames	...	0	10	0
Dinslage, J. F., Herongate	...	2	10	0
*Douglas, W. F., Dublin	...	0	10	0
*Dovey, Miss E., Brighton (Total £1 10 0)	...	1	0	0
Dunnill, Miss E. E., Doncaster	...	0	10	0
*Duncan, Miss L. E., Chorlton-cum-Hardy	...	0	10	0
Dust, L. E., New Zealand	...	0	10	0
Emery, P. A., Wolstanton	...	4	0	0
Eyres, Arthur, Cambridge	...	1	0	0
Fairman, C. A., London (Total £5)	...	1	0	0
*Farmer, G. A., London (Total £3 3 0)	...	3	3	0
Fearnley, Rev. P. H., Formby	...	6	10	0

* Guarantees yearly till further notice.

Ni jam komencis rikolti en Liverpool la frukton de nia laboro. La Liverpool'a filio de la Unuiĝo de Komercistoj Vojaĝistoj en Granda Britujo, tre grava Asocio, okazigis sian ĝeneralan kunvenon lastan sabaton, Junio la 14an. Aŭdinte la raporton de sia Delegito, S-ro Martin, al la Esperanta Kongreso, ĝi unuanime decidis subteni oficiale nian movadon. Unue, per skribpeto al la Direktoro de Publika Instruado, ke li enkonduku Esperanton en la postlernejajn kursojn por Junuloj, kiuj malfermiĝos en la aŭtuno laŭ la nova leĝo de Fisher... Due, per malfermo de Esperanta kurso en Septembro por siaj membroj.

Eksterlandaj propagandistoj povas uzi tiun ĉi novaĵon por instigi similajn komercajn kursojn alilande, kaj mi petas, ke ili skribu al S-ro Marshall, Hon. Sek. de la C.C.L.C. en Londono, kiam oni komencos, por ke ni interrilatigu la novajn lernantojn kun eksterlandaj por eventualaj komercaj rilatoj.

Kurson-kondukanto: J. D. APPLEBAUM, *Hon. Sek. de la Propaganda Kom. de B.E.A., Liverpool.*

HISPANAJ GESAMIDEANOJ, geedzoj, junaj, kun dujara knabineto, baldaŭ alvenontaj en Londono, deziras komfortan hejmon kiel pagantaj gastoj. Preferinde ĉe privata Esperantista familio. Ne tro malproksime de la urbego, kie Anoncanto laboros en oficejo. Unu aŭ du privataj ĉambroj sufiĉos. Se eble, manĝojn kune kun la akceptanta familio. Letero sendita al li de provinca samideano en Majo perdiĝis; bonvole reskribu. Bonvolu skribi al

"IBERULO," c/o S-ro Atkins, 6, Broad-st. House,
New Broad-st., E.C.

LOST.—Parcel of well-bound Esperanto books:
 • Krestomatio—La Faraono—Marta; posted to Steyning,
 Sussex, from Wittrington, Manchester. Information to
 Mr. John H. André, St. Berthas, College Hill, Steyning.

EDZIGO.

Je dimanço, Junio 15, S-ro HARRY A. EPSTEIN kun
Fraŭlino JULIA JONAS, de 17, Chatsworth-road, Clapton
Park, London, N.E., de la South Hackney Synagogue.

The British Esperanto Association (Inc.).

EXTRACT FROM RULES.—"If no objection shall be lodged within fourteen days, the Secretary shall inform the candidate that he is admitted as a member."

CANDIDATES FOR MEMBERSHIP.

WILLIAM BAYES, 25, Oban-street, Leicester; 2/Corpl. R. T. BRUTON, 38th Divl. Signal Co., R.E., Belgium; F. W. DUCKITT, 38, Bright-street, Commercial-road, Halifax; Miss JESSIE R. GALL, Mayflat, Quarter, Lanarkshire; G. J. MORLEY JACOB, 1, Elm-road, Lordship-lane, N.; Miss CHRISTINA M. L. RENTON, Kimmerghame, Duns, Berwickshire; HERBERT SHICKLE, Hut 34, E.R.S., R.A.F., B.E.F., France; WILLIAM P. E. STOKES-WALLER, c/o the Secretary for Native Affairs, Pretoria, South Africa; DOMINIC J. STONE, High Dene, Ridgeway, Enfield; G. A. SUTHERLAND, 38, Manley-road, Whalley Range, Manchester; Rev. CYRIL THOMAS, Greenwich House, Church-street, Ebbw Vale, Mon.; HENRI THOMAS, Lemana, P.O., Elim Hospital, Zoutpansberg, Transvaal N., South Africa; GEORGE W. TILDERLEY, 280th Horse Transport Co., R.A.S.C., att. Staging Camp, Buchy, A.P.O. s/41, B.T.I.F.; DEMETRIUS A. YASSEMIS, P.O. Box 1046, Alexandria, Egypt; SANDER YOGI, Scandinavian Sailors' Home, West India Dock-road, E.14. CHAS. H. CARTER, 115, Morley-avenue, Wood Green, N.22. W. T. G. HAWKINS, 36, Park-road, Gosport, Hants. LOUIS J. C. WILSON, 16, Lyndale-road, Whitehall, Bristol. WM. CHAPPELL, Ackworth Rd., Pontefract; MENELAUS KYRIACON, Eg. Delta, Light Railways Co., Ltd., P.O. B. 261, Alexandria, Egypt.

PASSED ELEMENTARY EXAMINATION.

JOHN DICK, ARCHIBALD GILLIES, ROBERT SCANLAN, JOHN A. MCMORLAND, Miss JEAN M. MALCOLMSON, WM. D. ERSKINE, ARTHUR MARTIN, Miss ANNIE MC CONOCHIE, Glasgow; Mrs. E. HOLMES, Miss M. HOLMES, Miss E. HOLMES, Jas. H. LEWIS, Clonene, nr. Chesterfield; MARTIN MC DAID, Miss NELLIE CHRISTIE, Miss BELLA CHRISTIE, THOMAS H. MERRIMAN, Leith; Miss CHARLOTTE HARDY, Edinburgh.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

GEO. SHEPHERD, Heaton, Newcastle-on-Tyne; Miss CONSTANCE OGSTON, GEO. JARVIS, Aberdeen; Miss J. B. HENRY, Bendigo (Vic.), Australia.

* Denotes that the candidate has passed with distinction.

Alvoko pri la stenografio de S-ro Butler.

Kelkaj amikoj de S-ro M. C. Butler eksciis, ke jam de preskaŭ dek jaroj li pliperfektigis kaj provadis sistemon de Esperanta Stenografio bazitan sur la pitmana. Tiun sistemon li kaj kelkaj aliaj jam trovis

Fako de Korespondado Internacia (F.K.I.).

Sub tiu ĉi rubriko oni enpresas malgrandajn anoncojn de tiuj el niaj legantoj, kiuj deziras korespondadi kun alilanduloj. Ĉiu anoncanto devas pagi ses pencojn (25 spesdekojn) por trilinea enpresaĵo kiel sube (pli ol tri linioj po tri pencoj por ĉia komencita linio); ĉiu MEMBRO de la Asocio havas la rajton fari unu enpresaĵon senpage. *Bonvolu skribi legeble, rekte al la Redakcio.*

1017. **Mexico City.**—S-ro Ernesto E. Guerra, P.O.B. 5212, deziras korespondadi kun larganimaj kaj kons. antaj geesperantistoj, precipe kun samideanoj el la kunligitaj landoj. (180).

1038. **New York City, Usono.**—S-ro Armand B. Coigne, 2633, Creston-ave., Fordham, deziras kon. gesinjorojn interesatajn en internacia asocio por psika enketado kiel helpontoj kaj avizantoj. Mi ne korespondos pri psikismo, nek pri ia temo escepte tiun asocion. P.K. kaj P.M. kolektantoj ne ricevos respondon.

1046. **Blairsville (Penna.) Usono.**—S-ro Robert S. Woolf, P.O. Box 103, deziras interŝanĝi poŝtmarkojn kun alilandanaj filatelistoj. Ĉiam respondos. (175).

1049. **Plymouth (Anglujo).**—S-ro H. C. Garland, 43, Cattedown-road, deziras korespondi kun alilandaj samideanoj, precipe kun hinoj, japanoj kaj francoj.

1050. **Udine (Italujo).**—S-ro Luciano Tonini, 27, Viale Asilo M. Volpe, deziras interŝanĝi il. pk. prefere: monumentojn, artistajn konstruaĵojn kaj kutimojn kun la tuta mondo; li ĉiam kaj tuj respondas.

1051. **Lisboa (Portugalujo).**—S-ro Simão Valente, Tsa. de Santa Gertrudes, 24—15, deziras korespondadi per il. p.k. kun britoj.

1052. **Perth (W. Australia).**—S-ro C. Caine, 23, Teddington-road, Victoria Park, Sekretario de la loka Grupo, deziras ĉiulandajn korespondantojn por ĝiaj anoj.

1053. **Bendigo (Victoria) Australia.**—S-ro J. B. Henry, farmaciistino, Bendigo Hospital, deziras korespondi kun alilandaj gesamideanoj aparte el Japanujo, Hinujo kaj Malaja Arhipelago. Ĉiam respondos.

kontentiga en la praktiko por la raportado de paroladoj —ekzemple en la kunvenoj de la L. kaj D. S., kaj en la ĉiumonataj Diservoj en Norda Londono.

Car tiuj amikoj opiniis, ke estus bono por Esperanto, ke tia praktika sistemo de stenografio aperu en presita formo, oni kunvokis provizoran komitaton, kies nomaro aperas sube, kun la celo ĝin eldoni per kotizoj de amikoj interesataj.

En la nuna tempo, pro la alta kosto de produkto, estas preskaŭ certe, ke tia libro ne havos grandan ŝancon sukcesi el financa vidpunkto; ĉar oni ne povas esperi, ke la kosto de eldono estos plene kovrita per la vendado. Sed ni esperas, ke troviĝos personoj, kiuj volonte helpas la eldonon de la libro per ofero de 5/-, 10/-, £1, aŭ pli, laŭ sia eblo; aŭ pro amikeco al la aŭtoro, aŭ pro deziro, ke la propono efektiviĝu. Mi do petas, ke oni sendu kotizojn jam nun al F-ino Rook ĉe 12 Alexandra Flats, Palace St., London, S.W.1.

P. J. CAMERON,

(Antaŭe-Sekretario, Londona Klubo),
69, Schubert Road, Putney, S.W.15.

Membroj de la Stenografia Komitato.—P. J. Cameron (Sekretario), C. H. Edmonds, F-ino M. H. Rook (Kasisto), F-ino G. C. Sentance.

NOVAJ ELDONAĴOJ.

	ŝ.	p.
La Libro de Komuna Preĝo , eldonita de E.E.L. ...	o	8
Religio kaj Scienco , de J. E. Esslemont, M.B. ...	o	6
X-a Brita Esp. Kongreso, Memoraĵo kaj Programo.		
The Surprises at Sylvia Farm , 5-act propaganda play (10 characters), by Henry W. Fisher ...		
Love and Language , 3-act propaganda playlet (7 characters), by J. J. Boutwood ...	o	10
Rapport sur la C.I. Esperanto , jusqu'à fin 1918. Centra Oficejo, Paris ...	o	7
El Esperanto ante el Comercio Internacional , eldonita en Buenos Ayres ...		
Four Songs for Children (Kvar Infanaj Kantoj), J. D. Applebaum and Charles B. Mabon ...	1	o

1054. **Townsville (N.E. Queensland) Australia.**—S-ro Charles Price, c/o School of Arts, atentigas siajn korespondantojn pri sia nova adreso; li korespondas hine, france, hispane kaj angle.

1055. **Verviers (Belgujo).**—S-ro Julien Piron, rue Dupond 47, Ensival-les-Verviers, deziras korespondi kun alilandanoj; Ĉiam respondas.

1056. **Huopila (Murta) Finnlando.**—S-ro Elias Syrjänen deziras interŝanĝi poŝtmarkojn.

1057. **Olamouc (Moravio).**—S-ro Frans Hochman salutas ĉiujn siajn geamikojn kaj sciigas ilin, ke li revenis jam de batalejo; adreso kiel antaŭe: Ferdinandova tr. 6.

1058. **Youngstown (Ohio) U.S.A.**—S-ro A. C. Montani, juna medicina studento, 111, Broadway, deziras interŝanĝi poŝtkartojn kun la tute mondo, prefere kun universitataj fraŭlinoj.

1059. **New Castle (Pa.), U.S.A.**—S-ro W. J. Stutz, juna medicina studento, juda, 1311, Moravia-street, deziras interŝanĝi poŝtkartojn kun la tuta mondo, prefere kun universitataj fraŭlinoj.

1060. **Newbury (Anglujo).**—S-ro M. Hicks, 72, Gloucester-road, deziras korespondi kun sinjorinoj aŭ fraŭlinoj.

1061. **London, W.C.1 (Anglujo).**—S-ro Charles G. Stuart-Menteth, 31, Upper Bedford-place, deziras korespondi pri komparado de Esperanto kun la naturaj lingvoj.

1062. **Leeds (Anglujo).**—S-ro J. W. Mann, 11, Aberdeen Walk, Armley, deziras korespondadi kun geesperantistoj el ĉiuj landoj pri kooperaj aferoj.

1063. **Radom (Polujo).**—S-ro Leopold Temerson, Strato Szeroka 6, Lodra Banko, politehnika studento, deziras korespondadi kun alilanduloj.